Kniha: Vladař (Niccolo Machiavelli)

Předmět: Český jazyk – rozbor díla

Přidal(a): Anna

Niccolo Machiavelli

- Italský politik, historik, filozof a prozaik.
- Zakladatel politologie *(věda o politice a politické teorii).*
- Pracoval jako diplomat a kancléř.
- Hodně cestoval, a to právě díky své práci.
- Po politickém převratu byl zatčen a mučen, přišel o práci a byl vyhnán i s rodinou z města.
- Později byl omilostněn, a tak se vrátil zpět do města.
- Ve svých dílech se snaží popsat ideální stát s příkladem dokonalého vladaře.

Další díla:

- Florentské letopisy
- Rozpravy nad první dekou Tita Livia
- O umění válečném
- Mandragora
- Clizia

Literárně historický kontext

Obecně kulturní kontext:

Renesance

- Znovuzrození Antiky a její kultury (umění starověkého Řecka a Říma)
- Zde se klade důraz na světskou stránku života
- Rozvoj vědních oborů (lékařství, astronomie – např. Koperník, Galilei, Bruno)
- Objev knihtisku (Johannes Gutenberg) – díky tomu se knihy více šířily
- Objevují se komedie, eposy, tragédie
- Náboženská literatura stojí v ústranní, převažuje světská literatura
- Humanismus = jedna ze složek renesance, soustředil se na studium člověka

Další spisovatelé:

- Giovanni Boccaccio
- François Villon
- William Shakespeare
- Dante Alighieri
- Francesco Petrarca
- Francoise Rabelais
- Hynek z Poděbrad
- Jan Blahoslav

Rozbor díla: Vladař

Téma:

- Autor se snaží předat rady, jak by měl panovník vládnout tak, aby byl úspěšný a jeho národ spokojený a sjednocený. Kniha byla dárkem pro Lorenza Medicejského, tehdejšího vládce Florencie.

Motivy:

- Myšlenky, rady, etika, předpisy, chování, principy, národ.

Literární druh:

- Epika (*na rozdíl od lyriky zachycuje děj*)

Literární žánr:

- Traktát *(žánr, který se přehledně zaobírá připraveným tématem, které je často politické nebo náboženské)*

Literární forma:

- Próza (*text psaný do odstavců a kapitol*)

Kompozice:

- Rozdělení do 26 kapitol
- Chronologický děj
- Er-forma

Postavy:

- Častými postavami jsou skuteční tehdejší nebo již zemřelí panovníci. Je autor používá k zobrazení chování, které je správné či špatné, a důsledky jejich rozhodnutí, která nejsou vždy vhodná. Některé postavy jsou slavné, v jiných případech jde o neznámé duchovní.

Časoprostor:

- století
- Florencie (Itálie)

Jazykové prostředky:

- Spisovný jazyk
- Neobjevují se hovorové či nespisovné výrazy
- Neutrální jazyk bez uměleckých prostředků
- Archaismy (*slova zastaralá, jejíž názvy se už aktivně příliš nepoužívají, např. školmistr-učitel, šenkýř-hospodský*)
- Kontrasty (dobré x špatné chování, kladné x záporné vlastnosti)
- Časté uvádění příkladů chování konkrétních panovníků

Děj:

Autor nejprve upozorňuje na to, že se v následujícím textu věnuje pouze knížectvím, nikoliv republikám. Ty poté rozčleňuje podle toho, jak lze získat moc nad jejími obyvateli.

Následně se věnuje konkrétním oblastem, které při nesprávném vedení panovníka mohou způsobovat problémy. Jedná se například o vojsko. Panovník by měl mít svoje vlastní vojsko, neverbované či nedarované někým jiným. Jenom takové vojsko je totiž opravdu věrné králi.

Machiavelli se zabývá i tím, jaký by měl být správný vládce. Podle něj by měl nalézt rovnováhu mezi štědrostí a hamižností. Měl by být spíš přísný a obávaný, protože tak předejde případným vzpourám. Důležité je se obklopovat pouze malou skupinou osob, kde jsou vládci loajální, říkají mu pravdu a lze jim věřit. Také se zabývá otázkou morálního a etického chování.